

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Reforma hrvatske uprave.

Iz Zagreba 1. okt. [Izv. dop.]

Reforma hrvatske politične uprave pride te dni pred hrvatski sabor v posvetovanje in odobrenje. Glede prihodnje politične uprave ustanovljuje zakonska osnova sledeče: Politična uprava je ločena od sodnijske uprave. Na čelu politične uprave stoji ban. Hrvatska in Slavonija je razdeljena na 8 županij, katerih sedišča so v Zagrebu, Belovaru, Oseku, Požegi, Vukovaru, Varaždinu, Križevcu in Reki. Vsaka županija je razdeljena na podžupanije, katerih bode vseh skupaj kakih dvajset. Teritorijalno zaokroženje županij in podžupanij prepušča se vladi. Prva politična instanca so podžupanije in mestna municipija, druga inštanca pak vlada. Županija je tedaj preskočena. Sploh je peza politične uprave položena v podžupanije. Županije so samo še neke sence brez pravega telesa. Upravo županij rokovele veliki župani, ki so pa ob enem tudi upravitelji središnje podžupanije. Veliki župani nadzorujejo podžupanije ležeče v njihovej županiji. Velike župane imenuje kralj na banov predlog, ostalo uradniško osebje pa ban na predlog velikega župana. Županijski aktivni uradniki ne smejo sprejeti mandata narodnega zastopnika. Virilno pravo velikih županov na hrvatskem deželnem saboru in v hiši velikašev ogerskega sabora ostane kakor je bilo do sedaj. V delokrog podžupanij spadajo vsi tisti posli, katere so dosedaj okrajni sodci in županije v prvi in drugi inštanci opravljale, in vsi tisti posli, katere bi vlada od slučaja do slučaja izrečno na nje prenesla. Vsaka podžupanija ima svoje zastopnike, izbrane in virilne, kateri sočinjavajo podžupanijske skupščine. Uradniki ne spadajo na

zastopstvo. Predsednik skupščine v kateri absolutna večina glasov odločuje, je podžupan. V delokrog podžupanijskih skupščin spadajo vsi prepiri mej občinami, v kolikor se ve, da ti prepiri ne spadajo pred sod in kontrola uprave v občinah in v podžupaniji samej. Skupščinske pritožbe gredo na podžupana in na dotično deželno vlado. Razen podžupanij imajo tudi županije svoje zastope in skupščine. V teh sede poslanci podžupanij, iz vsake po trije, in virilist. Podžupanije izbirajo svoje zastopnike na tri leta. Virilno pravo v županijskih skupščinah imajo vsi tisti, kateri ga uživajo tudi v saboru. V županijskih skupščinah predsedata veliki župan. V delokrog županijskih skupščin spadajo prepiri mej občinami raznih podžupanij in rekurzi proti odlokom podžupanijskih oblastij. Za upravne stroške imajo se letni proračuni sestavljati, na temelji katerih potem sabor letno dotacijo ustanovi. Vrhovni nadgled na upravo županij spada na deželno vlado. Disciplinarno oblast nad velikimi župani vršava ban, nad podžupani in ostalimi uradniki pa veliki župan. Velikega župana more samo kralj na banov predlog odpustiti. Celi ta ustroj spominja zelo na cislajtanske „bezirksvertretungen“. Težko da bo svojo veljavnost izkal. Pa kaj za to, saj se v kakih petih letih spet lahko enkrat preustroji. Na to smo itak že navajeni, kakor cigan na batine.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. oktobra.

Cesar je imenoval osem novih udov *gospodske zbornice* državnega zbora. Ti so: Jovan Ceschi a Santa Croce, johanitovskega reda pod-grosmajster, poljski bo-

gati grof Dzieduszyski, namestnik direktorja avstrijskih državnih železnic dvorni svetovalec Engerth, feldmaršal-lajtnant v penziji Kellner v. Kollenstein, feldceugmajster baron Rosbacher, fabrikant Schmitt, banker baron Sina in bivši minister pod Potockim grof Viktor Widmann-Sedlnitzki. — Ustavovorni listi so jako iznenadeni s tem imenovanjem. Posebno mnogonapadan Widmann bode „N. fr. Pr.“ v oči.

V češkem deželnem zboru je poslanec dr. E. Gregr pobijal postavo o posilnem zločevanju občin, ker on vidi v tem poskušaj, avtonomijo omejiti, ker le avtonomija k svobodi vodi ne pa birokratizem. Ravno tako je govoril proti nadzorstvu vladnem nad občin. Njegov predlog nij bil sprejet, pač pak je bil sprejet Trojanov nasvet, naj se ne vpraša le vlada, nego tudi okrajni zastop.

Dunajski državni poslanec *Mayerhofer*, zlasti v finančnih zadevah izkušen in pošten mož, je 1. oktobra umrl, potem ko je nekoliko dnij prej bil mandat odložil.

Ogerski minister Ghyczy je izdal svoje predloge o davkih. Glavna stvar je, da bi zastale davke dobili v kase, kar pri Magjarih nij lahko. — Tudi se misli povsod štediti. Samo minister komunikacije bode prihranil 8,600.000 gld. v primeri z l. 1874.

Vnanje države.

Petrograški „*Ruski Mir*“ piše v poslednjem članku, o cesarjevem bivanju v Pragi, ter pravi: Cesar avstr. more biti zadovoljen kar je doživel na Češkem. Pametno je storil, da je odstranil v programu njegove ceste, vse Čehom nepriljubljene osebe ministerske. Dalje je cesar premišljeno odgovarjal na pozdrave, ne dotikaje se ustave. Narod češki je to tudi ocenil, ter vladarju pripravil zmagovalni pohod. O nadvojvodu Albrechtu pravi: da je bil ginjen nad vdanostjo in zvestobo češko, k dinastiji, ter konča: Z eno besedo, prepričani so sedaj vsi, da mej cesarjem a Čehi mora nastati

Listek.

Črte in črtice.

II.

Da ich noch ein Kind war,
Nicht wuste, wo aus noch ein,

— da, tedaj so bili res lepi časi; vesel sem bil, če je bil naš sultan dobre volje in nij renčal, ko sem ga potegnil za dolgi kosmati rep, ali ga pa pogumno zajahal, ter cukal za ušesa. Res, prav potrpežljiv pes je bil to, in kako hvaležen, ako sem mu nezasluzene udarce posladil s kosom kruha, ali pa donesel kako kost. To se ve, da včasi je bil pa sultan tudi hudomušen, in tedaj sem se ogibal njegovega repa. Da, srečen fantin sem bil, zmirom vesel, brez mina, — čeravno „nijsem vedel, ni kam ni kod“. Stari blapec sosedov, koščeni Matevž, me je včasi posadil na svoje oguljene jerhaste hlače, v katerih

so tičale njegove 70letne noge, ter mi je pripovedoval dogodbe iz starih časov ko je lehkó še kdo odrešil kako zacoprano kraljico, ko je bilo še vse bolje na svetu, nego den denes. Prav živo sem se spomnil one dni ne starega Matevža, — mož je uže davnaj umrl; — ko me je nekdo vprašal, ali so res v Ljubljani taki ljudje, ki „boga tajé“. Jaz sem povpraševalca potolažil, da še nij tako strašno na svetu, posebno pa ne v Ljubljani, pa stari Matevž se mi je pri tem vsilil v spomin; saj on mi je mnogokrat prerokoval, da bode kmalu sodnji dan. — Srečni Matevž, ti si bil zelo naiven! Pa srečen si bil, — gotovo bolj srečen, nego sem jaz sedaj, ko nemam več tebe ni kodrastega sultana, temu tih hodim po belej Ljubljani, tvojem nekdanjem idealu, katerega si le dvakrat v svojem dolgem življenju videl. Lej, tu postopam, tam pobajkujem, tu pozdravljam starega filistra, tam občudujem lepo gospodičino, in

kadar srečam debelega gospoda one sorte, katere vrste ljudi si ti tako močno spoštoval, grem mimo.

Da, — moj stari Matevž bi me gotovo posvaril, — sedaj pak ne ve zato.

Tako sem mislil ko sem bil v deželnem zboru in sem bil še precej s humorjem narisal senčne podobe naših poslancev, in ugal, kako bi moj dovtipni Matevž sodil grofa Turna, grofa Barba, dr. Costa, hudega Karla Dežmana itd. Za najmenj šest nedel sem imel dovtipnih „črt in črtice“. A kaj se zgodi. Ko jih prinesem „Slov. Narodu“ rekel mi je te-le besede: ljubi moj listkar, jaz te imam rad ali jaz vidim, da pri nas se šala ne umeje niti se ne pozna meja dovoljene robatosti in zavržljive surovosti, (morda ker je zadnje preveč), tvoje „črtice“ bi žalile, ker spomni se Börnejevega izreka, da: šalo umejo le veseli, svobodni in siti ljudje. Slovenci pak sedimo na vodah germanizma in jokamo,

najiskreneje približanje, ako temu le ne bodo nasprotovali avstrijski ministri.

Varšavski poljsko-ruski listi pišejo o razmeri Rusije k Španiji in menijo, da Nemčija nikakor ne sme imeti dobička iz španskih homatij; zato Rusija ne privoli, da bi se Pruska dejansko umešavala, za to dozda še španske vlade nij priznala ker: „vsako oškodovanje romanskega sveta je tudi oškodovanje Slovanstva“ pravi vladni varšavsk list.

V **francoski** permanenčni komisiji je interpelovala levica zaradi ostrega postopanja proti novinarstvu v Nici. Minister Teilhand odgovarja, da je ostrost na pravem mestu, zaradi prenapete polemike. Bouillierie interpeluje dalje v zadevi ladije, Orenoque, ki je pred Rimom, in vladne politike nasproti Španjske. Minister Teilhand izreka, da nij v tem oziru pooblaščen, ter pravi, da je minister vnanjih zadev nenavzočen, ker se mu dotične interpelacije nijso prej naznanile. Naučni minister Cumont opomenja, da je v slučajih še ne dovršenih obravnavanj molčanje prva dolžnost. Dalje interpeluje levica vlado, zakaj je postavila pri volitvah svoje vladne kandidate. Teilhand prisvoja vladi pravico, ljstvu stvari pojasniti in one kandidate odbijati, ki rujejo proti vladi. Zapiranja v Marseille, katere levica ne odobrava, so bila — pravi — vsled kaljenja miru. Končno reče predsednik, da razgovor v sodnijskih zadevah ne spada sem, ter se zborovanje konča.

Iz **Turina** se brzojavlja, da je bivši predsednik francoske republike obiskal italijanskega kralja in v teku pogovora tudi njemu izrekel svoj „caeterum censeo“, da na Francoskem nij mogoče monarhijo zopet vzpostaviti, temuč da je le republika mogoča. — Iz Rima se poroča, da je zopet govorica razširjena, da pride nemški cesar Wilhelm v Italijo.

Angleška „Morning Post“ poroča iz Kopenhagna, da ste Anglija in Rusija začeli se posvetovati o rešenju severno-šlezvikega vprašanja.

Dopisi.

Iz Kamnika 30. sept. [Izvirni dopis.] Kaj ne gospôda, tako trmoglavih ljudij res nij nikjer, kakor pri tukajšnjih šolskih svetih? Po nobeni ceni nečejo nego trobiti v rog, da bi se slišalo daleč tja v „rajh“, da tudi Kamnik hoče imeti nemške šole in si želi blažene in edine nemške kulture. —

Kakor uže znano, sklenil je občinski odbor po nasvetovanji županovem, kateri namestu vseh odbornikov misli, da imajo biti šole nemške. Ker se je menda župan

bal nasprotovanja, naznani sejo, namestu postavno 24 ur prej, še le tisto jutro. Res ugovarjal mu je edini le dekan (prvega svetovaleca nij bilo, ker je bil po opravih in še vedel nij za sejo), vsi drugi prikimali so temu, kar jim je bilo nasvetovano. Radovedni smo, kdo je to modrost, napraviti le nemške šole, izduhtal; ima li kdo bčere, ki jih ne more oddati, ker se v Kamniku nijso naučile nemščine?

Sklep občinskega odbora naznani se krajnemu šolskemu svetu, ki, ker je naroden in pameten, zavrže ponemčevalne šole, posebno tudi ker ne samo mestna občina, marveč tudi dve kmetiski pošiljati svoje otroke v kamniško šolo, in zahteva domačo narodno šolo. Torej tu zopet ne bode zasluge za križec.

Čuditi se pa moramo nekaterim ljudem, ki še sedaj nijso prepričani, da le edino domača slovenska šola je pri nas mogoča in edino dobra za naš slovenski narod. Da taki, v stari dobi vzrejeni ljudje nemajo pojma o pedagogiki, o tem nij dvomiti; zato naj le sanjajo o sreči nemških šol, saj pri nas jih ne bode, dokler biva le količkaj še razumnih ljudij, ki bodo branili svojega naroda pravice. Kdor pa hoče zveličalne nemške šole, naj gre pa na Nemško, tam se jih nasiti. Kratkovidni ljudje oporekajo; saj še nikamur ne more iti, če ne zna nemški. Da je to oporekanje prazno, ve vsak, ki zna, da nij povsod Nemec; in pa saj nam vsem nij potreba hoditi iz dežele, nas bode uže redila dežela, komur pa nij všeč, naj pa gre „edino zveličalni germaniji“ v naročaj. Kdor hoče v Nemce iti, tist se bode uže naučil, ne pa da bi se morali vsi učiti zarad enega.

Učitelja, hvala okrajnemu šolskemu svetu, smo vendar se iznebili; zdaj vendar vidi, da imajo tu „spießbürgerji“ (kakor on imenuje narodnjake) kaj besede pri tej reči.

Domače stvari.

— (Za nižjo kmetijsko šolo) na Dolenjskem, za katero je deželni zbor v seji 20 decembra 1873 dovolil za nakup posestva 20.000 gl. in tudi več iz deželnega zaklada, ter je dalje kmetijsko ministerstvo 20.000 gl. za nakup posestva in vsako leto za vzdrževanje te šole 2400 gl. obljubilo, ponujajo sledeči posestniki svoja imenja na prodaj. 1. Posestvo Gotnavas, g. J. De-

jak za 13.000 gl. Posestvo obsega 17 oralov in 825 □ °. 2. Graščina Šuta gospe Matilde Stroblove, za 20.000 gl. meri 42 oralov 1113 □ °. 3. Graščina Lanšprež, g. dr. Julij Wurzbach, ki ima 823 oralov 643 □ °, kupnina je 160 gl. za oral. 4. Graščina Grundljef g. Franceta Juvanca ki ima 246 oralov 442 □ °, za 65.000 gl. 5. Graščina Prapreče g. grofa Lichtenberga, ima 107 oralov 353 □ °, za 43.670 gl. 6. Graščina „pred malim mostkom“, gospe Ane Kamove v Kandiji pri Novemestu ležeča ki ima 60 oralov, 380 □ °, in razen tega še v davkarski občini zidanja vas na tako imenovani Trški gori, vinograda z 2 orala 760 □ °, za 28.000 gl. 7. Graščina Bajnof g. Karla Grma pri novem mestu 136 oralov 1060 □ ° in k graščini spadajoče na Krki pri Mačkovi vasi ležeče mlinsko posestvo 1 oral 298 □ ° vse skup za 150.000 gl. 8. V davkarski občini Potov vrh ležeče posestvo Janeza maha v Velikem Zlatneku, 197 oralov 819 □ ° za 30.000 gl. 8. Gopod Vincenc Smola v Grmu pri Novemestu ponuja vsa svoja posestva, sestavljena iz graščin Grm, Boršt in Graben, vsega skup 720 oralov 1208 □ °, za 175.000 gl. Ta gospodar je pa pripravljen ako na bi se ne hotelo kupiti vse posestvo, tudi prodati posamezne svoje dele. Deželni odbor v svojem poročilu priporoča posestvo g. Smola tako le: Za napravo zavoda v ravno povedani namen ni pa mej vsemi ponudenimi posestvi nobeno tako pripravno, kakor druženo posestvo gosp. Smole, sestavljeno iz imanj Grm, Boršt in Graben, čegar pridobitev se najbolj priporoča. Sicer je to posestvo mnogo večje, kakor koliko se je od začetka vta namen nameravalo; ali ne ta okolnost, in ne visoka cena ne bi po mislih deželnega odbora smeli plašiti od tega, da se pridobi. Ne more se misliti pripravnejša lega, kakoršno bi imela šola v Grmu, iz ozira na veliko bližavo Novega mesta, ki bi bila zavodu in ljudstvu na korist. Ne moglo bi se tedaj dvomiti, da ne bi šola pod dobrim vodstvom dajala zaželjeno korist koliko gledé izurjenja učencev v vseh oddelkih poljedelstva v širjem pomenu besede, toliko glede tega, da bi posestvo z gozdom vred dajalo dohodek. Veliko polje storilo bi mogoče, da bi se praktično in primerjalno poskušali razni načiri poljskega obdlevanja, da bi se sejala vsa žita in sadili vsi sadeži kolikor jih je le

o svobodi nij drugega duha nego policijskega svetnika Ahčina tiskovna, svoboda in vsega po čemer hrepeni naš narodni želodec smo lačni kakor hodoletniki. Pusti to, piši kaj drugega“.

Stal sem kakor vol na gori in dejal: „Cesar Karel V. je molil: hudič ne popači, kar je bog dobro naredil, in s Karlom te jaz svárim, ne davi duhovitih otrok mojega dovtipa, sicer te bodem postavil na sum, da se nekako reakcijonariš ali ka-li. In več kaj je rekel Voltaire o reakcijonarcih? da so mačke, — in jaz odgovarjam z Victor Hugom: potem sem jaz pes. Boj se me.“

Vendar mi nijso vsi moji bolj ali menj učeni citati nič pomagali s katerimi sem Börneja mislil ubiti. Moje lepe slike ne bodo belega dneva zagledale, kar je sigurna škoda.

Do prihodne nedelje bom torej majbeno skregan z urednikom, premišljeval in tabak

kadil — kajti tabak je moja muza, ker se strijčjam z Byronom ki poje:

Tabak dar božji v jugu in zahódu,
Kristjanu ino Turku si po gódu

in posebno še meni — torej tabak kadil in premišljal, ali bi črtal in črtičil morda o čem družem, ali pak vse pustil. Ker me mej politične osebe ne pustite, utegnem vam učeno razpravo za listek spisati in z nemško temeljitostjo obrazložiti „ali bi bil nastal razpor mej staro- in mladostenci ali ne, ko bi se bil oča Adam prej na drevo izpoznanja dobrega in hudega obesil predno je v jabelko vgriznil? — ali pa bodem liberalušno modrost onega Ribničana, ki je umirajočemu sosedu podganjo pást pred usta molil, „de b' dušo ujev in k merké dabiv“, s taisto politično naivnostjo traktiral, kakor telegrafar Remšeniški federalizem; — ali pa bodem ker se jesen bliža in ž njo čas jeternih klobas, o taki novi iznajdbi „tuhtal“, (bog mu

ga bodi milostljiv kdor je to besedo znašel) ali, in kako bi se delale klobase po najkrajšem potu itd. Bodemo videli!

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlna Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

Otika je stresnilo; prišla mu je nova, sijajna misel.

„Oženim se!“ tako se je zmagovito domišljeval; „to bode hudobno kantorčico na vsak način najbolj jezilo. Da mi nij to takoj na misel prišlo. Lahko bi bil uže, če še ne oženjen, vsaj zaročen.“

Nij se obotavljal strijcu, ta svoj namen sporočiti, da neče le mesta, nego tudi ženo.

Strije se nezmerno začudi; to nevarnost je imel še za jako daljno — naredil je kisel obraz.

na Kranjskem navadnih, vred s setvijo bogat dobiček dajoče pese. Setev ajde na lastnih njivah, in na široko okrog sejana ajda sosedov dajala bi lep dohodek s čebelarjo. Velik vrt in lahka dobitve vode pripuščala bi, da bi se na veliko vrtnarilo; bližava mesta olajšala bi pa dobro prodajo pridelko. Na nekoliko travnikov dala bi se voda napeljati, ter bi se v zvezi s setvijo klaje moglo mnogo dobička dobivati od živinoreje. Veliki vrti zasajeni s sadjem in z murbami, so za sajerejo in za svilorejo mnogo vredni, ki že zdaj nosijo vedno dober dobiček. Vinogradi so dovolj veliki za vsakovrstne poskušnje v vinoreji, ter bi mogli dajati obilnega prihodka. Pri grajščini večidel blizo ležeči gozd je popolnoma zadosten za umno gozdnarstvo; dajal bi dovolj drv in lesa za dom, zraven pa še tudi primeren dohodek. Odsek za to izvoljen ima odločiti katero posestvo se ima kupiti.

— (Temeljito s t.) Goriška „Soča“ piše: „Glasnega smeha se človek komaj vzdrži, ko vidi, kako (nek slov. klerikalen) feuilletonist ves Preširnov „Krst pri Savici“ kot resničen zgodovinski faktum pripoveduje, kako smelo trdi, da so bili Črtomir, Staroslav in Bogomila res zgodovinske osebe, da se je boj res na Ajdovskem Gradu vršil, da je Črtomir res k bohinjskemu jezeru pobegnil i. t. d. cum gratia in infinitum. „Tu v našem kraju je vladal Črtomir“, — pravi ta najnovejši slovenski zgodovinar iz bohinjskih Bitenj, ne pomislivši, da izvzemši prve verze „uvoda“ si je Preširen vso dogodbo sam pesniško izmislil, jo na slovenske verske boje 9. stoletja naslonil in v slovenske domovine najlepši kraj postavil.“

— (Papež) v Rimu je sprejel od ljubljanskega kateheta g. G. tistih 2080 frankov, ki so jih po Kranjskem nabrali in ob enem tudi neko pismo udanosti. Papež je na tisto pismo zapisal besede: „deus benedicat vos, et B. V. M. protegat“. Zavoljo tega piše časnik „Danica“: „Slovenci! vidite, kako Vas sveti Oče, namestnik Kristusov, v resnici naj pri srčniše ljubijo! Ne po kakem pisavcu, ne po kakem kardinalu, ali škofu, ampak sami lastnoročno so svojim ljubljenim Slovincem zapisali in naznanili svoj apostolski blagoslov. Ravno v god zvišanja svet. Križa, 14. sept., so povzdignili nad nas svojo apostolsko roko in nas blagoslovili, in ob enem

v čast in veselje nam Slovincem so se svojo lastno roko zapisali nepozabljive besede nebeškega blagoslova itd.“ —

— (Dve novi cerkvi) na Kranjskem bode oktobra meseca ljubljanski škof blagoslavljal, na Trsteniku pri Kranji 11. okt. in Železnikih 18. okt.

— (Na celjsko gimnazijo) je imenovan neki Deschmann, dozda asistent na dunajski politehnik, za profesorja.

— (Nesreča.) V Škofji Loki je v kleti znanega trgovca in posestnika gosp. G. hlapec pretakal špiritiz iz soda, ki je držal 30 veder, dekla mu je preblizu svetila, špiritiz se uname in ves špiritiz je bil v ogaži. V kleti je bilo mnogo vina, nevarnost je bila velika. Da se nij ogenj črez klet in še dalje razširil, zahvaliti se je modremu ravnanju, da so na naglamo vse zaprli in vrata, okna in vse vhode zakidali z gnojem in tako ogenj zadušil. Zgorel je sicer spiritus, ali vse drugo je bilo rešeno.

— („Velebit“) zabavnik hrvatske omladine v Beču se zove jako ličen, elegantno tiskan hrvatski almanah, ki je baš izšel in obsega na 372 straneh dobre pesni, dve noveli, in več literarnohistoričnih, narodopisnih, in povestničnih prav dobrih spisov. Le želeli bi bilo da bi tudi naša slovanska mladina višjih šol tacega resnobnega narodnega dela ne pozabljala in si v tem na hrvatski bečki omladini vzgled jemala.

Razne vesti.

*(Severno-polarske ekspedicije u d e) je cesar dalje odlikoval s podeljenjem reda železne krone gg. Broš, Orel in Kepes; kapitanoma Lusina in Carlsen je dal Franc - Josipov red, vsem matrozom pak srebrni križ s krono.

Narodno-gospodarske stvari.

Iz Gorice 1. okt. [Izv. dop.]

Slušatelji kmetijskega kursa v Gorici so imeli 30. sept. izlet v vinograd gospoda dr. Levija blizu Gradiške. Tukaj se je videlo kako zemljo in lego trta ljubi in kako se mora z njo ravnati, da jo tudi močna burja ne pokvari in jej močni viharji ne škodujejo. Videlo se je kako se more vsaki posamesni del zemlje dobro obrniti in kako se lahko pomaga k hitrejšemu dozorenju sadja. Želeli bi bilo, da bi vinogradniki vipavske doline videli vinograd g. dr. Levija, i da bi oni potem svoje vinograde po nje-

govem zistemu uredili, ker bi jim potem burja ne mogla tako lahko trto pokončati in ploha ali vihar zemljo ne odnesti. Videli so slušatelji pri g. dr. Leviju modro delovanje z gnojem in vsa za obdelovanje zemlje potrebna kmetijska orodja. Videla se je modro uravnana in dobro izdelana vinska klet, dalje se je videl pripravi kraj in potrebno orodje za obranjanje jajčec in semen svilnih gosenic. Potem, ko sta gospoda učitelja Povše in Kuralt slušateljem razložila in dokazala korist kmetijskih strojev za obdelovanje zemlje, je g. dr. Levi vse pričejoče gospode slušatelje kmetijskega kursa povabil na dobro vinsko kaplico, katera je srca gg. slušateljev jako oveselila. Torej bog živi g. dr. Levija še mnogo let!

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Ljubljani.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, sluh, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Urč, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodežu in obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

„Tega si nijsem mislil, da te tako naglo izgubomo“, dejal je z nehinavsko bolestjo; kajti obžaloval je resnično radodarnega svojega hranjenca. „Ako nas zapustiš, bomo kakor sirote. Kaj neki poroče k temu tetica? Gotovo si bode revica mislila, da si hočeš ustanoviti lastno domačnost, ker nijsi bil z njenim gospodinjstvom zadovoljen.“

„Saj lahko vse pri starem ostane“, meni Otik malomarno; „kaj nij mogoče, da stanujemo dalje skupaj, ko bi se tudi oženil? Mlade gospice se zdaj tako nerade z gospodinjstvom pečajo, teta lahko kuha dalje, če se jej bo ljubilo.“

Pod tacimi pogoji si pač strije nijnič toplejšje želel, nego da bi se sinovec kar je mogoče kmalu oženil. Obljubil je, da mu ugodno nevesto poišče, s katero bode gotovo zadovoljen. Otik je poslušal to obljubo isto tako malomarno, kakor se je zavezal, da se od strijca ne loči; bilo mu je prav vse

malomarno, — družega ga nij zanimalo, nego kako bi Kantorčici rano vsekali. Ne samo, da ga je tako trdo zavrgla, nego še zdaj ga je rodila; vsak čas se je moral spominjati nekaterih njenih hudih stavkov. Je-li šel okolo šol ali družih omikovalnih zavodov, naglo mu je zazvonelo po ušesih: „Zaprte svoje šole, ako ne postajete v njih nič boljši.“ Ako je vzel knjigo ali časopis v roke: „Ti delaš vse zavoljo kratkega časa; v tebi nij niti vere, niti prepričanosti.“ Ko se je mej znanci veselil: „Čemu si se dal povišati na doktorja, ako nij v tebi nič blažjega, ter si ostal takov, kakor vsa drugi?“ Drugokrat je jo zopet slišal praviti: „Kaj bi si na tebi vzela? Lepši imaš premoženje; ali na svetu je na tisoče lepih in bogatih možev, ako nij v tebi več, za te ne maram!“ —

Strije je imel nevesto kmalu poiskano, nikakor ne ubogo nobeno vnukinjo, katere so se hoteli sorodci iznebiti; nego edino

roznoličjo hčer nekega hišnega gospodarja, kateri je bil poprej kovač ali kolar, zdaj pa nij hotel družega zeta nego tituliranega. Doktor in zraven še bogat doktor je bil sprejet z odprtimi rokami.

Otik videč cvetoča lica in polne roke svoje prihodnje, takoj se je za njo odločil.

„To je vendar nekaj čisto družega nego ta bleda suha kantorčica! Pač ne vem, kaj sem na njej videl, da se mi je tako blazno priljubila — saj nij prav nič na njej. Ali se bode jezila, ko vidi mojo polnolično, cvetočo ženo. Dobro da je bogata — tudi to je bode zgrabilo, ko vidi, da je v vsem ravno njej protivno“, mislil si je in začel hišo hišnega gospodarja pridno obiskovati. Ali njegove sanje so zmirom enake ostale; celo noč nij govoril z drugim nego s Kantorčico. Oznanil je materi, da je ženin, da je zaljubljen črez ušesa; zdaj je prekončno izpoznal, kaj je ljubezen in razumeje, zakaj je to občutje tako veličastno itd. (Dalje prih.)

Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor
medicīne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
„Berliner Klinische Wochenschrift“ od
8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več
in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem
let, na nespau, treslici na vseh udih, shujšani in
hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmova, Düsseldorf,
na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju
dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnice.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljajni, nespau in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na
rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledč hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.
Mahr, v Gradel bratje Oberanzmeyer, v Ins-
bruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn-
bacher, v Lendži Ludvig Müller, v Mariboru
F. Kolotnik & M. Morič, v Meranu J. B.
Stoekhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-
karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunaj-
ska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 29. sept. do 1. okt.

Wilhelm Česko, star 6 let, v mestu št. 8, na
vnetici grla. — Jakob Učak, delavec, star 31 l., v
bolnici na jetiki. — Neža Herman, vdova, stara 71
let, na št. peterskem predmestju št. 35, na jetiki. —
Johana Škerjanec, dete delavčovo, staro 5 mesecev,
na grži. — Marija Kumar, stara 2 leti in 8 mes.,
in Anton Trček, delavsk sin, star 10 l., na morastu,
oba na vnetici grla. — Johana Rajd, dekla, stara
28 let, v bolnici na jetiki.

Dunajska borza 3. oktobra.

Akcije narodne banke	989	—	—
Kreditne akcije	249	—	—
Napol.	8	78	—
Srebro	103	60	—

Tuji.

1. oktobra:

Evropa: Mee iz Polja. — Brešar
iz Trsta. — Steinei iz Ogerskega. —
Ogrizek iz Maribora. — Persoglia iz
Siska. — Roiger iz Monakova. — Vos
iz Dunaja. — Schmid iz Florence. —
Gantini iz Italije. — Steklasa, Hoffman
iz Gradca.
Pri Slonu: Pušč iz Trbiža. —
Svetličič iz Id. ije. — Gasparini iz Po-
stojne. — Frohm iz Maribora. — Pela
Severio iz Rovigo. — Milošević iz Du-
naja. — Parestini iz Prage. — Lahmtof
iz Vidma. — Ziler iz Trsta. — Grm iz
Trsta. — Vengert iz Trbiža. — Soman
iz Brna. — Pavih, Bengo iz Trsta. —
Witz s famijlo iz Lvova. — Jireček iz
Prage.
Pri Malič: Demberger, Pavlin,
Just iz Dunaja. — Kienl iz Gradca. —
Köhler iz Trsta. — Winkler z gospo iz
Ribnice. — Heler, Einerl, Riedl iz Du-
naja. — Sies iz Gradca. — Weis iz
Trsta. — Hoffman iz Badna. — Detelja
iz Gorenjskega.
Pri Zamorel: Antonio iz Brna.
Berge iz Škofje Loke. — Žabnik iz
Sežane.

Peti redni
občni zbor
kranjske obrtnijske družbe
v Ljubljani
31. oktobra 1874 o 4. uri popoldne
v ravnateljstkih sobanah društvenih.

Dnevni red:

- Sporočilo o delovanju v minolem društvenem letu;
- sporočilo pregledovalnega odbora;
- predlog gospodarskega sveta o porabi čistega
dobička.

Gosp. delničarji, ki se hoté udeležiti glasovanja, so na-
prošeni, naj v smislu čl. 10 spl. pravil ulež pri društveni blagaj-
nici svoje delnice vsaj do 25. oktobra, da se jim potem izročé
pooblastilni lističi.

Starosta gospodarskega sveta.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armič.

Razglas.

Podpisani c. k. notar kot sodni komisar
daje na znanje:

Da je veleslavna c. k. deželna sodnija
ljubljanska z odlokom dne 19. septembra
t. l. št. 6199 dovolila prostovoljno očitno
dražbo raznih k v deželni tabli se nahaja-
jočemu „Kušan-ovem“ gradu spadajočih
v Brezovski srenji ležečih parcel, kakor:
njiv, gozdov in travnikov v skupni
ceni 12710 gold. s tem pristavkom, da se
vknjiženim upnikom njuna zastavna pravica,
brez ozira na skupilo, pridruže.

K tej prodaji se odločuje dan

8. oktobra t. l.

od 9. do 12. ure dopoludne in 3. do 6. ure
popoldne in ako treba tudi dan 9. oktobra
o ravno istem času v „Kušan-ovem“ gradu
z dostavkom, da se bodo parcele le za iz-
klicno in ne pod izklicno ceno prodajale.

Dražbeni pogoji, vsled katerih mora vsak
kupec 10% varščine vložiti in kupnino v
šestih letih v enakih obrokih izplačati, ter
da si prodavec pridruže pravico to prodajo
v osmih dneh potrditi, dalje izklicna cena
prodajajočih parcel, izpisek iz deželnih knjig
in katastralni izpisek se lahko pregledajo
pri podpisnem c. k. komisarju v navadnih
uradnih urah.

V Ljubljani dne 22. septembra 1874.

C. k. notar in sodnijski komisar:

(267—3)

Dr. Jarnej Zupanec.

Dijaki iz realke

se vzemo pod prav ugodnimi pogoji na
košto in stanovanje
v Ržnih ulicah št. 114, II. nadstropje.

(276—1)

Podučiteljska služba

na dvorazredni slovensko-nemški šoli na
Bizeljskem (Wisell) z letno plačo 440
gold., 50 gold. remuneracije od šolske ob-
čine in prostim stanovanjem je do 5. okt.
za namestiti. — Ako se za definitivno po-
delitev te službe nikdo ne oglasi, se bo pa
začasno podelila z letno remuneracijo 330
gold. iz okrajne šolske blagajnice, 100 gold.
iz deželne blagajnice in 40 gold. od občine
s prostim stanovanjem.

Okrajni šolski svet v Brežicah,

dne 20. sept. 1874. (279—1)

Na šestrazredni ljudski šoli v **Ptuju**
je služba za

podučiteljico

s plačo 560 gold. eventual z remuneracijo
420 gold. izpraznjena.

Nemškega in slovenskega jezika zmožne
prosilke naj svoja pravilno dokumentirana
prosilca postavnem pótém pošljejo okraj. šol.
svetu v Ptui do **31. oktobra t. l.**

Okrajni šolski svet v Ptui,

dne 30. sept. 1874. (277—1)

Naturne mineralne vode

frišno natočene v vseh sortah

se dobivajo v

špecerijski, materijalni, barvni, vinski, deli-
katesni in semenski prodajalnici

Petra Lassnika.

(151—15)

Ein neues Abonnement beginnt eben auf:

CORNELIA

Wiener illustrierte Moden- und Damenzeitung.

Am 1. und 16. eines jeden Monats erscheint regelmässig eine Arbeits-
Nummer von 8 Seiten, eine Unterhaltungs-Nummer von 4 Seiten, ein Schnitt-
musterbogen im grössten Format.

Preis vierteljährlich mit freier Postzusendung nur 1 fl. 20 kr.
ö. W., ganzjährlich bei Vorausbezahlung nur 4 fl. 50 kr. ö. W.

Noch nie, seitdem es Journale gibt, hat sich ein Blatt so rasch in allen
Kreisen der Gesellschaft eingebürgert, wie die „Cornelia“.

Solche Erfolge können nur durch wirkliche Gediegenheit, Reichhaltigkeit
und Billigkeit erzielt werden, und da Zahlen besser beweisen als Worte,
geben wir eine vergleichende Uebersicht des Inhalts während der letzten drei
Monate der „Cornelia“ und daneben des „Bazar“.

Die „Cornelia“ brachte:

344 Abbildungen
78 Schnittmuster
49 Stickereivorlagen.

Der „Bazar“ brachte:

345 Abbildungen
66 Schnittmuster
9 Stickereivorlagen.

Die „Cornelia“ enthielt somit, bei um ein Fünftel billigerem Abonne-
ments-Preise, in drei Monaten nur eine Abbildung weniger als das Concur-
renzblatt, dagegen zwölf Schnittmuster und vierzig Stickereivorlagen mehr!
Die „Modenwelt“ enthielt in denselben drei Monaten 36 Schnittmuster und 30
Stickereivorlagen weniger als die „Cornelia“.

Der Zweck des practischen Theils der „Cornelia“ ist, vermitteln der
grössten Mannigfaltigkeit von geschmackvollen und doch einfachen Moden,
sowie zahlreichen Handarbeiten, welche sämmtlich in den eigenen Wiener und
Pariser Künstler-Ateliers der Verlagshandlung auf Holz gezeichnet und ge-
schnitten werden, ein unentbehrlicher Rathgeber im täglichen Leben zu sein,
sowie durch die vollkommenste Brauchbarkeit seiner deutlichen Schnittmuster
jeder Dame Gelegenheit zu bieten, ihre eigene und der Kinder Toilette, Wäsche
u. s. w. mit bedeutenden Ersparnissen selbst anzufertigen.

Der Inhalt eines Jahrganges der „Cornelia“ bezieht sich
auf mindestens 1500 Original-Illustrationen, 200 Stickereivor-
lagen, 360 Schnittmuster, und es ist eine unumstössliche That-
sache, dass die „Cornelia“ das preiswürdigste und reichhal-
tigste Modenjournal von ganz Europa ist.

Die Redaction des belletristischen Theils stellt sich als Grundsatz, nur
stylvolle, unterhaltende und belehrende Original-Artikel und künstlerisch aus-
geführte Original-Illustrationen zu geben; sie will bildend und erfrischend auf
die Frau wirken und wird darin durch Beiträge der beliebtesten Schriftsteller
und Künstler unterstützt.

Abonnements werden per Postanweisung entgegengenommen vom

Cornelia-Verlag.

Wien VI. Magdalenenstrasse 23.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.